

Historielagsnytt

Da freden brøt løs

- på gamle tomter 75 år senere - Se s. 14-17

Det naturlige er at små barn dør - Se s. 8-10

Skoger og Konnerud
Historielag

Den unormale våren 2020

Hanne S. Fretheim.

«Nå livnar det i lundar» står det i vår velkjente sang. Det er godt at noe er som normalt denne våren. Blåveisen står så nydelig i hele nærområdet, bryr seg verken om isolasjon eller smittefare.

Vi har måttet utsette årsmøtet og avlyse arrangementer. Med lettelsene som er varslet i korona-tiltakene fra myndigheten, vil muligheten til å møtes igjen etterhvert by seg. Når det skjer skal vi sørge for å informere dere på Facebook og på våre hjemmeside.

Små hendelser i den store sammenheng. Men alt er så uvisst, kan det sammenlig-

nes med krigsårene? Jeg antar de stilte seg de samme spørsmålene: Hvor lenge vil denne tilstanden vare? Vil noen nære eller jeg selv bli rammet, og i hvilken grad? Denne usikkerheten må jeg bare leve med, men det som går mer og mer opp for meg er at jeg savner de vanlige hverdagene og alt jeg tok som en selvfølge. Jeg vil heretter forsøke å være mer takknemlig for alt i livet mitt. Men neppe dra det like langt som Karsten Isachsen som var glad for alle «vondter», «for da kjenner jeg at det er liv i de gamle ben.» Det jeg gleder meg til og som dere nå ser, er at Historielagsnytt kommer ut som vanlig, det er redaksjonen sin det. Tusen takk skal dere ha! I bladet står det vanligvis informasjon om kommende arrangementer, nå må vi bare vente og se hva vi får gjennomført. Vi oppdaterer deg som sagt om statusen for arrange-

mentene våre fortløpende i de digitale kanalene våre.

Til slutt ønsker jeg dere gode dager i tiden som kommer, og etter hvert skal vi nok møtes igjen til hyggelige og givende arrangementer. Det er lov å håpe, og det er lov å glede seg.

Gode tanker til hver især fra Hanne!

Besøk Det lille skogbruksmuseet

På Skjeldrumsaga og Det lille skogbruksmuseet (bildet) kan du få et innblikk i både skogsdrift og driften av ei sag i gamle dager. Besøkende får oppleve tidligere tiders driftsformer gjennom redskaper, bilder og video. Ta kontakt med Linda Skjeldrum på telefon 995 29 470 for å avtale besøk.

Innhold

Styreleders spalte	s. 2
En russisk flyktning på Konnerud	s. 4-6
Trillepikene	s. 7
Det naturlige er at små barn dør	s. 8-10
Skoger gamle kirke feirer 800 år i august	s. 11-13
Da freden brøt løs	s. 14-17
Tilbakeblikk... Konnerud før i tiden	s. 18
På veg til Hølafjell	s. 19-21
Presten Engeland og den store barnedåpen	s. 22-23
Skytterlaget med skytebane under Haukåsutsikten	s. 24-25
Da «fatteren» kjøpte bil	s. 26-27
Valg	s. 28-29
Dundrabeis og pjoletter	s. 30-31
En sommernatt på Vestskogen	s. 32

Presten Engeland og den store barnedåpen
s. 22-23

Da «fatteren» kjøpte bil
s. 26-27

Vipps - så sparer vi penger

Historielaget har i flere år samlet inn epostadressene til medlemmene. Målet er å kunne kommunisere med alle våre medlemmer på epost, det vil si alle medlemmer som har en epostadresse. Og det har de aller fleste nå.

Husk å gi beskjed hvis du har skiftet epostadresse, og sjekk søppelposten din innimellom. Det hender våre eposter havner der.

Veldig mange har også skaffet seg betalingsløsningen Vipps, der du enkelt kan betale via en app på mobiltelefonen. Det fører til at mange ikke har med kontanter, og for å gjøre det enkelt å betale kontant-

løst har historielaget nå også skaffet seg Vipps. Nummeret er 104981.

Ett av målene er å slippe å sende ut fakturaer med medlemskontingenten i posten hvert år. Portoen er en betydelig kostnad for Skoger og Konnerud Historielag, og ved få medlemmene til å kunne motta fakturaene på mail, eller betale med Vipps, er det mye å spare.

Send en epost til post@skhist.no med din kontaktinformasjon, så registrerer vi deg, og du bidrar til at historielaget sparer penger som heller kan brukes på aktiviteter i laget.

Historielagsnytt

Ansvarlig utgiver:

Styret i Skoger og Konnerud Historielag.
Nr. 1 mai 2020 39. årgang.
Bladet kommer ut to ganger årlig- vår og høst
-og sendes alle medlemmene i Historielaget.
Opplag: 750 eksemplarer

Styret

Leder:	Hanne Fretheim
Nestleder:	Jan Sundby Ekeberg
Sekretær:	Jon Halden
Kasserer:	Randi Raaen
Styremedlem:	Tore Chr. Skjeldrum
Styremedlem:	Linda Skjeldrum
Varamedlem:	Anne Lise Bjørge
	Erichsen
Varamedlem:	Jan Haldor Skramstad

Redaksjonskomité:

Redaksjonen tar imot stoff og bilder fra Skoger og Konnerud.

Redaktør:	Bjarne Dramdal Erichsen
Epost:	redaksjon@skhist.no
Medlem:	Inger Johnsrud
Medlem:	Haldis C. Sørby
Medlem:	Ingvild Anita Velde
Medlem:	Tone Sverreson Ørmen
Medlem:	Elin Eskerud

Fotokomiteé

Tar imot bilder fra gammel og nyere tid.
Leder: Ingar Steen
foto@skhist.no

Teatergruppa - Det Dramatiske Selskap

President Jan Sundby Ekeberg

Bygdesamlingen på Borge

E-post: post@skhist.no

Postadresse

Skoger og Konnerud Historielag
Postboks 9112, 3006 Drammen

Hjemmeside og e-post

E-post: post@skhist.no
Web: www.skhist.no

Lay out: Print Konsult Andebu AS
Trykk: Trykk Service AS, Drammen

Forsidebilde

Finn Andresen tilbake på Konnerud skole 75 år etter fredsvåren. Foto: Reidar Halden

En russisk flyktning på Konnerud

Det hender det bor noen blant oss som vi kanskje ikke helt forstår hvem er, og hva de kan bidra med. Det spørs om ikke det også var tilfellet med den russiske professoren Sergei Mikhailovich Prokudin-Gorsky som bodde noen år på Konnerud rundt 1920.

Han ble født inn i en gammel, betydningsfull adelsfamilie i 1863, og var i yngre år innom studier i matematikk, kunst og medisin. Det var imidlertid som kjemiker og fotograf han ble verdensberømt.

Av Elin Eskerud

Fargefotografi

Han begynte tidlig å eksperimentere med fargefotografi, og regnes som en av de store pionerene på området. Forskningen førte til at han allerede på begynnelsen av 1900-tallet kunne holde forestillinger med lysbilde-framvisning i «naturlige farger», noe helt nytt og enestående. Et av målene var å formidle historien, kulturen og moderniseringen av Tsar-Russland.

Tsar Nikolai II engasjerte seg i arbeidet, og utstyrte ham med nødvendig utstyr og tillatelser for å starte på et enormt dokumentasjonsprosjekt. Gorsky reiste rundt til de fjerneste avkro-ker i Russland i flere år og fotograferte bygninger, mennesker

og dagligliv. Det resulterte i en unik samling: ca 2000 fargefotografier som senere ble donert til Library of Congress i USA hvor de oppbevares i dag.

Den russiske revolusjon og emigranttilværelse

Det ser ut til at Gorsky i en periode forsøkte å tilpasse seg livet i Russland etter revolusjonen. Han fortsatte med sine foredrag, bl.a. med en framvisning i Vinterpalasset. Da det «Høyere institutt for fotografi og fototeknikk» ble åpnet ved Universitetet i St. Petersburg i 1918, var han medlem av Organisasjonskomiteen. Senere i 1918 reiste han sammen med to assistenter på en forretningsreise til Norge, men, skulle det vise seg, uten planer om å vende tilbake til Russland. Han skal bl.a. hatt med seg negativsamlingsen sin til Norge, og her endte han opp som avhopper på Konnerud. Akkurat hvor er litt usikkert, det er jo dessuten sannsynlig at han kan ha bodd flere steder. En avisartikkel nevner Konnerudkollen sanatorium. En forskningsblogg rundt hans

Prokudin-Gorsky på Konnerud.

I dette huset skal fotografen ha bodd en stund med sin sønn og svigerdatter. Han skal i.f.m. flytting ha oppgitt adressen «Granstad, Konnerud pr. Drammen». Er det noen lesere som kjenner igjen huset?

I eksil på Konnerud. Her sammen med sønnen Dmitry og hans kone.

I kjente omgivelser på Stordammen. Mannen til venstre er ikke identifisert, men det antas at han kan være en av assistentene som var med fra Russland.

liv og virke nevner Granstad som hans offisielle adresse da han flyttet videre til England på begynnelsen av 1920-tallet. På denne bloggen ligger det også flere fotografier som vi gjengir her, kanskje noen av leserne vet hvilket hus det er snakk om?

Hans eldste sønn og svigerdatteren skal ha bodd sammen med ham på Konnerud, i alle fall for en periode før sønnen vervet seg til de «hvite» styrkene som kjempet mot bolsjevikene i Sovjet.

Bloggen antyder at Norge ikke har vært noe ønsket oppholdssted fra Gorskys side, men et sted han måtte stoppe pga. manglende midler og tillatelser til å reise til andre land.

«En opsigtsvækkende oppfindelse paa filmsområdet»

Dette stoppet ham imidlertid ikke fra å fortsette med forskning og eksperimen-

ter, med økonomisk støtte av brukseier Solberg og disponent Vikborg i Drammen. Det må ha gitt resultater, for i september 1919 bringer flere aviser nyheten om forbløffende muligheter for film i farger. Aftenposten melder at «denne opfinnelse nu skal være fuldført, og den vil sikkert faa en kolossal indflydelse i filmsverdenen, i det man kan optage de naturlige farver paa filmen». Morgenbladet har også tro på prosjektet til tross for tidligere dårlige erfaringer på området: «Hittil har eksperimenternes udfald været af avgjort negativt resultat, i det de respektive eksperimentatorer bare har opnaadd at ødelegge sine og andres penge».

På et tidspunkt kom den norskfødte, russiske generalen Ivan Holmsen inn i bildet på den forretningsmessige siden. Han var en av de russiske offiserene som etter tysk fangenskap i 1. verdenskrig i en periode oppholdt seg på Konnerudkollen sanatorium. Han var et eventyr i seg selv, og flere bøker er skrevet om ham. Her må han imidlertid nøye seg med en birolle. En ikke udelt positiv sådan, da hans forsøk på å hjelpe senere ble omtalt som nok et av hans prosjekter som rant ut i sanden.

«Et land helt uegnet for vitenskapelig og teknisk arbeid»

Omtrent slik skal den kjente vitenskapsmannen ha omtalt Norge, og da forstår man også at han ønsket seg videre. Han skal ha beholdt adressen og tilknytningen til Konnerud i noen år til. I realiteten flyttet han videre til England og senere Frankrike, hvor han døde i 1944.

Men blant bildene i den enorme samlingen han etterlot seg finnes også mange bilder fra Konnerud fra ca. 1918-20.

Hovedkilde:

Forskningsprosjektet «The legacy of S.M. Prokudin-Gorsky» <http://www.prokudin-gorsky.org/about.php?lang=en>. Alle fotografiene er hentet derfra.

Andre kilder:

Wikipedia

Nasjonalbiblioteket (nb.no): Div. norske aviser september 1919

Trillepikene

Barns lek og gjøremål har til alle tider vært et speilbilde av de voksnes verden. Når en tenker på hvordan vi tomlet rundt på 50-tallet, kontra våre barnebarns skjermspill nå, sier det mye om samfunnsutviklingen.

Av Inger Johnsrud

En ting som er blitt borte er trillepikene. Småjenter som mer eller mindre frivillig trillet rundt på småsøsken, eller også lånte nabounger i mangel av egen tilgang. Dokker og dokkevogner, kopier av babyer og deres bagvogner, var vel og bra. Men ekte saker, når vi bare var blitt store nok til tilliten, var mye bedre.

Og store nok ble vi forbausende tidlig, når jeg tenker tilbake. Selv trillet jeg rundt på naboens baby i en alder av nettopp fylt åtte år. Ikke var jeg særlig moden for alderen. Snarere tvert i mot. Og ikke var jeg særlig interessert i småunger og babyer heller. Men det var stas å trille bagvogn og føle seg voksen. Når ungen ble så stor at den kunne sitte i en skarve sportsvogn, da var interessen fullstendig blåst vekk for mitt vedkommende. Mer oppmerksomhet kunne disse småtrolla også kreve når de ble så store. Nei, små babyer som forsvant litt nedi de store bagvognene skulle det være. Jeg var nok, ærlig talt, mer interessert i vogna enn i ungen.

Jeg trillet rett som det var på naboens lille datter. På den måten kom jeg også i kontakt med moren, som hadde vært min høyst elskede «frøken» året før, da jeg gikk i første klasse. Når jeg tenker over det har jeg stort sett vært veldig begeistret for lærerne mine, selv om begeistringen nok avtok litt etter hvert som jeg kom høyere opp i utdanning og lekselesing.

Men «frøken» fra første klasse elsket jeg! Kjempedumt egentlig at hun skulle være så uheldig å få denne ungen, sånn at vi måtte få ny frøken! Men da var altså

løsningen å melde seg som trillepike. I den duvende vogna sovnet gjerne ungen lett, og mammaen fikk seg en fristund, eller fikk gjort andre gjøremål. Vinn-vinn. At pappaene skulle ut å trille var utenkelig den gangen.

Naboungene og jeg lekte ofte mor-og far-og-barn. Å være «mor» var mest stas. Da kunne vi være strenge og bestemme over «ungen». Vi hermet etter de voksne, og kunne nok være enda strengere enn mødrene våre. Det var litt deilig å herse litt med stakkaren som måtte være «ungen». En «far» var ikke alltid lett å få tak i, for disse gutta drev noen ganger med helt andre ting. Men var vi heldige ble de med på leken, selv om deres rolle stort sett var å gå på jobb - og bli borte ei stund. Vi ville ikke ha dem «hjem» for tidlig og for mye. Det hendte derfor at «far» gikk lei, forsvant «på jobb», for så å bli borte for godt den dagen.»Ungene» kunne gå lei av leken etter en stund, de også. Det var ikke Så morsomt å bli kommandert til å ligge stille og «sove» i en ubekvem kasse, eller «spise grøt» laget av sølevann og mose, ispedd litt jord for konsistensens skyld.

Sånn sett var det mye greiere med ekte unger. Babyer som bare lå der og sov, i alle fall så lenge vi trillet og vugget. Jeg kan i hvert fall ikke huske at det var noe trøbbel med nabobabyen. Hun bare lå der. Jeg husker en varm sommerdag. Babyen lå under kallesjen, godt innpakket med lue, som jo babyer måtte ha året rundt den gangen, og god dyne over seg. Men oppe på vogna, tulla sammen bortved hanken, lå det et sånt vanntett vogntrekk med gjennomsiktig plastvindu, i tilfelle regn. Dette syntes jeg så rotete ut. Det var jo mye ryddigere og penere å ha på det regntrekket, over dyna, og med vinduet godt festet over halve kalle-sjeåpningen. Så tenkt, så gjort. Og sånn trillet jeg fram og tilbake på Fjellsveien i den varme ettermiddagssola. Jeg tror jeg trillet en god stund. Jeg hørte ikke et knyss fra ungen. Hun var kanskje helt i svime av varmen. Sov lenge og stille gjorde hun i alle fall, den ettermiddagen.

Unnskyld, Halldis!

Det naturlige er at små barn dør

Jeg har et gammelt fotoalbum. Tre av bildene i det albumet forteller en vond historie. Det ene viser to damer og fire barn foran veggen på et hvitmalt hus. Den ene av damene kjenner jeg ikke. Den andre er oldemoren min, Gunhild Syvertsen, født Brataas (1887-1983). Barna er bestefar, to brødre og en søster.

Av Marte Roa Syvertsen

Bestefaren min er så liten at ansiktet hans knapt er synlig bak de høye stråene på enga foran dem. Bestefars søster het Margaret, men de kalte henne Lulla. Hun hadde langt lyst hår som krøllet seg i korketrekke da hun var liten.

På det neste bildet sitter barna på et trappetrinn ved en inngangsdør og myser mot sola. Men de er bare tre nå. Lulla er ikke med.

Det siste bildet, er bildet av en kirke. «Skoger kirke 1921» står det skrevet, med blått blekk. Under en av gravsteinene foran kirken, er det et lite kryss.

Å miste et barn

Jeg tror ikke det gjorde mindre vondt å miste et barn i 1921 enn i 2017. Lulla døde av difteri høsten 1921, da hun var ti år gammel. Plutselig ble det stille med ynkingen i sengen. Bestefar snakket alltid om søsteren som vakker og intelligent, snill som den lyse dagen. Men sånn er det vel, at vi idealiserer dem som blir borte tidlig.

Difterivaksinen ble innført i Norge i 1952. Så gikk det jevnt og trutt nedover med forekomsten av sykdommen, men den er på ingen måte helt forsvunnet. Tilfeller av luftveisdifteri hadde vi her til lands så sent som i 2008. Dødeligheten ved difteri, selv med tilgang på antibiotika, er fremdeles på 5 til 10%.

Alle fire barna, sammen med moren sin og en ukjent dame i 1921. Fra venstre: Kristen Syvertsen (8 år), ukjent dame, Margaret «Lulla» Syvertsen (10 år), Tormod Syvertsen (min farfar, litt over ett år gammel på dette bildet), Gunhild Syvertsen (34 år), Arnfinn Syvertsen (11 år).

Jeg tror oldemoren min ville stilt seg uforstående til at vi nå kan beskytte alle barn mot difteri, men at folk ikke vil være med på det lenger.

Hva er det som gjør ditt barn viktigere enn mitt?

Jeg har en søster som er naturfagslærer. En gang forvillet hun seg inn i et kommentarfelt. Den som vil ha fred i sjelen burde selvsagt ikke gjøre det. Moren til et immunsupprimert barn oppfordret innstendig andre mødre til å vaksinere. Hennes barn var avhengig av flokkimmuniteten for å holde meslinger, kusma og røde hunder borte. En behøver vel ikke tenke så langt for å forstå at et barn uten skikkelig immunforsvar helst ikke burde få meslinger. Da var det en annen mor som spurte hva som gjorde det immunsupprimerte barnets liv viktigere, altså om hun virkelig skulle sette sitt eget barns helse på spill gjennom å gi det en vaksine, «bare» for å beskytte en annen.

Margaret, eller Lulla, ble bare ti år. Foto: Privat.

Bare tre igjen. Arnfinn Syvertsen (12), Kristen Syvertsen (9), Tormod Syvertsen (2). Foto: Privat.

Hun satte liv opp mot liv. Så var det en annen mor som kunne fortelle at hennes barn hadde fått akutt glutenallergi med fryktelig oppkast bare en halv time etter vaksinerings. Hva er det som skjer der ute?

Skal vi virkelig diskutere om det er riktig å redde barns liv?

Det diskuteres altså. I diskusjoner er det visst viktig å belyse saken fra flere sider. En professor i infeksjonsmedisin blir kanskje invitert. Hvem er motparten? Hvem er det som skal få like mye taletid og spalteplass som professoren? Det er en interiørblogger. Og folk fester sin lit til interiørbloggeren. Det blir som om jeg skulle stått og debattert bilmotorer med en mekaniker. Jeg vet jo knapt hvor i bilen motoren er plassert.

Det skremmer meg at vi i det hele tatt har en debatt om vaksiner. For meg blir det som å lure på om det er fornuftig å behandle et barn med lungebetennelse eller ikke. Ved siden av penicillin og oppdagelsen av DNA-molekylet, er vaksiner et av de ubestridt viktigste framskrittene i moderne medisin.

Er det sann, at når den generasjonen som husker hvordan det var, ikke lenger kan fortelle, så tror vi at det ikke var sant? Er vi dømt til å oppleve det igjen, så vi kan forstå viktigheten av det vi i dag tar så for gitt at vi vil fjerne oss fra det? Epidemiene som tok de små livene har begynt å dukke opp igjen.

Kritisk tekning er viktig og bra

Det kan kanskje være noen bivirkninger. Men hvorfor var det ingen som fikk glutenallergi av vaksiner for tjue år siden?

Noen hevdet at det kunne gi autisme. Det var kun en hypotese, som senere er blitt avkreftet gjentatte ganger gjennom systematiske og omfattende gjennomganger. Hvorfor problemstillingen fremdeles holdes ved like, er vanskelig å forstå.

Det kan være giftstoffer i det. Ikke mer enn det vi får i oss gjennom helt vanlig mat.

Noen tjener penger. Ja. Men det tjenes også penger på cellegift, kuvøser og antibiotika.

Forts. neste side

Så hver så snill, spar heller den kritiske tankegangen til felter hvor det er på sin plass å tenke kritisk. Det finnes nok å velge blant: Gutteklubben Grei, selvdiggingskulturen, produktplasing, barnepopstjerner, perfektjonismehysteriet, frykten for de andre, mødre som eksponerer barna sine i alskens blogger, osv. osv.

Unaturlig når det gjelder

Vaksinasjonsprogrammet er ikke en konspirasjon. Det redder liv. Ved forrige århundreskifte døde 80 barn per 1000 levende fødte. Nå er tallet 3,8. Det er selvsagt sammensatte grunner til nedgangen, innebefattet bedre hygiene, bedre ernæring og bedre levestandard generelt. Men den viktigste årsaken til nedgangen i barnedødeligheten er at dødsfall som følge av smittsomme sykdommer nærmest er borte. Dermed burde «debatten» være død. Det går ikke an å krangle med Statistisk Sentralbyrå.

Så for all del, spis gjerne økologisk, men vaksiner barna og ha respekt for multiresistente mikrober og overforbruk av anti-

biotika. Det er nemlig sånn at det mest naturlige er at ganske mange små barn dør. Kan vi gjøre noe for å bekjempe det, synes jeg det må være helt greit å være litt unaturlig.

Pandemi

Våren 2020 har vi fått en brutal påminnelse om at epidemier på ingen måte hører gamle dager til. Tvert imot, vi reiser mer og bor tettere enn noen sinne. Heldigvis er det ikke de minste vi mister når corona-viruset herjer med verden. Den tanken orker du ikke å tenke ferdig. I New York er ti tusen døde. Ti tusen i en by. Verden er lammet. Vi er sendt hjem. Nå får vi prøve det—en eneste sykdom uten vaksine. Hvordan synes dere det går?

Artikkelforfatter Marte Roa Syvertsen er lege PhD, Drammen sykehus.

Skoger kirke, med et lite kryss under en gravsten. Foto: Privat.

Skoger gamle kirke feirer 800 år i august

I uminnelige tider, sier folk. Hvor langt tilbake kan nå det være? I alle fall mye lenger enn noen kan huske. I uminnelige tider har skogerbøringer, og også konnerudværing-er, samlet seg til messe og høytid i Skoger gamle kirke. Det har de gjort i 800 år, sier ekspertene.

Tekst og foto av Inger Johnsrud

Nå ligger den lille, hvite kirken nesten litt bortgjemt fra allfarveien. Men én gang lå den ganske i sentrum av bygda. Det var før Den sørlandske Hovedvei (R40, E18) ble bygget, og Den Jarlsbergske Hovedvei strøk rett forbi kirken, på vei opp fra Sande. Går vi enda lenger tilbake lå den godt synlig om man kom gående eller ridende nordfra langs den gamle kongeveien fra Tangen over Solum og Eik, eller også sør fra Sande og opp mot kirken. Men grunnen til at kirken ligger der den ligger, tror ekspertene er fordi bonden på Hanaval lot seg døpe til kristendommen, og derfor avga grunn for et kirkebygg viet

Nåværende brannsikring av Drammens eldste bygning.

til den hellige Olav Haraldsson, som regjerte i 1015-1028, og som alle vet ble erklært helgen etter slaget på Stiklestad i 1030. Derfor er det en mulighet for at det først kan ha stått en trekirke på samme sted, før steinkirken ble bygget. Det er også funnet treverk, skadet av brann, under kirken.

Bygget over en vannkilde

Kirken er første gang omtalt skriftlig i 1327 i pavens regnskapsbøker. Der kalles den Hanavals kirka i Skoger. Med nåtidens teknologi har eksperter funnet ut at kirken sannsynligvis er bygget mellom 1200 og 1220, fordi den eldste tømmerstokken over koret i kirken er felt i 1192, og den yngste i 1218. Steinen i murene er trolig fraktet fra åsene rundt Mælen og over jordene på vinterføre. Det spesielle med Gamlekirken er at den er bygget over en vannkilde. Det er bare to kirker i Norge som er bygget på denne måten, og den andre er Nidarosdomen. Kilden ligger antakelig under alteret, og dette har ført til mye råteskade opp gjennom tidene. Hvorfor et så ufornuftig valg av grunn? Ble kilden regnet som helsebringende? Hadde det skjedd «undere» her? Har det i hedensk tid vært et hov her som skulle erstattes ved den nye religionen?

Brannsikring, restaureringer og konserveringer

I århundrer har kirken trengt mye hjelp til utbedringer av sopp- og råteskader, og ikke minst nytt tak og tårn etter lynnedslaget i 1748. Nå er en ny runde med utbedringer i reisverk, tak og kledning av tårnet ferdig, og nye takrenner vil komme på plass. Altertavla (1631) er fargekonservert til ny prakt, og det gamle orgelet fra 1825, Norges eldste som er i bruk, vil bli restaurert og finstemt for mer salmesang. Det viktigste av alt er kanskje at det etter hvert vil komme et overrisslingsanlegg i kirken, til sikkerhet ved en eventuell brann. Hittil har den gamle dronningen ikke vært sikret på annen måte enn en brannslange ute ved kirkemuren, som jo forutsetter at noen er til stede i kirken hvis brann skulle bryte ut. Menighetsrådet, med formann Jakob Vik i spissen, har i tett samarbeid med sokneprest Margrete S. Johansen, kultursjefen, prosten og kirkevergen, jobbet mot ferdigstilling og jubileum. Tidligere har Gamlekirkens venneforening jobbet med ansvarsforhold og muligheter for økonomiske bidrag til oppussingen av den unike bygningen. Drammen kommune og Sparebanken Øst har trådt til økonomisk. En privat stiftelse vil også bidra sterkt til restaureringen av orgelet.

Jubileumsfeiring

Søndag 30. august 2020 blir det en storstilt feiring av den 800 år gamle kirken! Det starter med festgudstjeneste og påfølgende servering. Biskopen og ordføreren vil være tilstede. Chorisma vil synge, og Historielagets teatergruppe, Det Dramatiske Selskab, skal framføre tre korte, historiske tablåer, skrevet av Bent Lønrusten og Kai Roger Olsen.

Første tablå

Her vil vi få en dramatisering av hvordan to blomsterplukken-

En tredelt informasjonstavle om Gamlekirken, pilegrimsveier og program for kirken skal settes opp ved kirkeporten, forteller Jakob Vik.

Takrytteren (tårnet) er fullrestaurert. Atter kan kirkeklokkene kime over Skogerbygda.

de, - man kan trygt si - middelaldrende damer (fra 1200-tallet), går seg vill i skogen på Kjerkeåsen. Dette skal vise seg å få store konsekvenser.

Andre tablå

Vi er tilbake i 1748, og et voldsomt uvær har skapt dramatikk med lynnedslag og regnskyll over det gamle kirkebygget.

Tredje tablå

Nå er vi kommet fram til 1825, og den populære presten Lunds tid i Skoger prestegjeld. Dyktig som han er, bidrar han til at nytt orgel installeres i Skoger-kirka.

Det store jubileet avsluttes med utekonsert på kvelden, og hit kommer lokale underholdningskrefter, i tillegg til en artist på høyt nasjonalt nivå!

En stor takk til alle som har bidratt til dette løftet av Gamlekirken! Det er bare å glede seg til siste søndag i august!

Kilder:

Per Ivar Søbstad, Drammens historie.

Sigrid og Håkon Christie, Norges kirker.

Skoger gamle kirke, snart klar for jubileumsfeiring.

Da freden brøt løs

Våren 1945 brøt freden løs, og etter fem lange år uten 17. mai-feiring kunne blant andre denne blide gjengen hente fram flagg og finstas igjen. Nå midt i korona-pandemien går vi den første nasjonaldagen i møte uten barnetog og feiring på 75 år. En av gutta på bildet, Finn Andresen, er tilbake på gamle tomter foran Konnerud Skole.

Av Bjarne Dramdal Erichsen

Det er ettermiddag, det er vårsol og noen unger leker rundt skolen som snart skal gjenåpne etter korona-stengingene.

Finn, som nå er blitt 85 år, husker godt en vårkveld for tre-kvart århundre siden. Det var 7. mai 1945, og ute var ungene og lekte på samme måte som de som leker bak ryggen hans på skoleplassen nå. Det var sent. Ingen foreldre kom løpende for å

rope dem inn, mot normalt. Og da tiåringen Finn til slutt ruslet hjem og inn i stua i huset på Blentenborg, fikk han seg en stor overraskelse.

-Der satt mor og far, og Hanna Jørgensen, og midt på bordet stod det en radio som tok imot nyheter fra London, forteller Finn.

Alle radioapparater ble under Tysklands okkupasjon av Norge inndratt. Det skjedde i 1941, og det var kun medlemmer av Nasjonal Samling som fikk beholde apparatene.

-Far hadde hatt en radio skjult, og det ante jeg ingenting om. Han hadde brukt den daglig til å høre på nyheter fra London, og trykket illegale aviser som han delte ut på Konnerud i sene kveldstimer.

Tyskland hadde kapitulerte i Europa, og den 8. mai 1945 var kapitulasjonen i Norge også et faktum. Men den trådte formelt først i kraft ved midnatt. Fredsdagen strømmet folk ut i gatene, flaggene ble funnet fram og de feiret at det endelig var fred.

På gamle tomter. Finn Andresen foran Konnerud skole 75 år etter. Foto: Reidar Halden.

Så ble det etter hvert 17. mai med tog og feiring, sier Finn. Men feiringen gikk ikke for full musikk på Konnerud, der var det ennå ikke startet musikkorps.

-Det kom noen år senere, forteller Finn, som var med fra starten i korpset fra den spede begynnelsen.

Da den offisielle stiftelsesdatoen for Konnerud Musikkorps kom, 20. april 1951, var allerede flere av oss i gang med å øve på instrumenter, under veiledning av den første dirigenten, Torbjørn Lindseth. Han spilte i Drammen Frelsesarmes korps, og mente at treblåsere, som fløyter, klarinetter og sånt ikke hørte hjemme i et korps. Det var Torbjørn som vurderte oss, og tildele horn slik han mente at det passet.

De som var pådrivere, var ifølge Finn i særlig grad Odd Karl- sen, Svern Svendsen og Lars Gomperud, og foruten dem, var de vel bare fire-fem menn på de første øvelsene. På stiftelses- dagen møttes rundt 20 interesserte, under ledelse av lærer Olav Haveraaen. Den gang bodde det rundt 200 mennesker på Kon- nerud.

-Syvårig folkeskole på Konnerud under krigen var en selsom opplevelse. Tyskerne hadde okkupert skolen og Sanatoriet (Konnerudkollen Turisthotell red.anm). Vi gikk annenhver dag på skolen, og hadde undervisningen delvis på Folkets hus, og

delvis på Fredli pensjonat. Der fikk vi ikke være så lenge, på grunn av tyfus. Av og til hadde vi undervisningen på bedehu- set. Men «frøken» Anna Ekholt og lærer/klokker Lars Heggen fulgte opp så godt som mulig, forteller Finn.

Selv gjorde han unna folkeskolen på kortere tid enn normert. Veien videre gikk via realskole, handelsskole, fagskole og fem års læretid med svennebrev som overtrykker i litograffaget. En mangslungen karriere og videre utdanning har ført Finn innom en rekke lederjobber innfor grafisk industri og undervisnings- stillinger på høyskole- og universitetsnivå. I tillegg har han drevet misjons- og nødhjelpsarbeid både på Madagaskar og i Mali. En påbegynt doktorgrad har han også. Finn Andresen er generalkonsul for Madagaskar i Norge.

-Å gå fra lærling til å være høyskolelektor med en påbegynt en doktorgrad. Den reisen var det nok ikke mange som så komme, smiler Finn i vårsola.

Ungene leker fortsatt rundt skolen sin på Konnerud, som unger gjør enten det er krig eller pandemi som rammer et land og en verden. Fotograf Reidar Halden, fem år yngre enn fotoobjektet, har tatt bildene sine. Stemningen er lett, og vi rusler småpra- tende ned til bilene igjen. Med de obligatoriske smittevernme- terne mellom oss

Guttene i klassen på Konnerud skole, 17. mai 1945. Bak fra venstre: Gunnar Løvås, Åge Nilsen, Finn Andresen, Stein Falck, Elling Eskerud. Foran fra venstre: Bård Sommerstad Nilsen, Per Hansen, Ragnar Halden. Foto: Privat.

Helga og Torbjørn Andresen fikk Kongens fortjenestmedalje i sølv i 1977. Daværende ordfører Erik Dalheim til venstre. Foto: Reidar Halden.

Noen hevder at for oss som ikke opplevde 2. verdenskrig, er situasjonen med nedstengningen i korona-pandemien det nærmeste vi kommer. Det er ikke Finn enig i.

-Det kan ikke sammenlignes. Den gang var vi et fattig land. Vi hadde nesten ikke mat, jeg husker at vi syklet til bondegårder i Skoger for å kjøpe egg og melk. Og penger å handle for hadde vi nesten ikke heller.

Da knipa var som størst, og Finn hadde gått til og fra skolene med hullete støvler i lang tid mens moren hans hadde måttet vente altfor lenge med å få reparert hull i tennene sine, visste faren råd.

-Far fant fram en gullmynt han hadde spart på, og den fikk han omsatt, så det ble nye støvler på meg og mor fikk reparert tennene sine.

Moren var forresten best kjent som hele Konneruds tante Helga, som sammen med mannen Torbjørn og andre, drev søndagsskolen i 53 år. Der opprettet de blant annet «Søndagsskolemusikken». Dessuten var hun formann i Konnerud misjonsforening i 50 år. Torbjørn var også en kjent kar på Konnerud, med mange jern i ilden. I tillegg til å bidra på søndagsskolen var han aktiv i misjonsforeningen og var selv misjonær på Madagaskar en periode. Han var også aktiv politiker for Krf. Begge mottok i 1977 Kongens fortjenestmedalje i sølv.

Men det er en annen historie, minst en, og kommer kanskje i bladet ved en senere anledning.

Huset på Blentenborg. Foto: Privat.

Fakta

Andre verdenskrig i Norge

- Norge erklærte seg nøytralt, etter at stormaktene i Europa erklærte hverandre krig i september 1939. Nøytraliteten ble på en rekke måter krenket i fra begge sidene i krigen, flest fra de allierte, 9. april 1940 ble Norge invadert av Tyskland; etter to måneders kamper med noe støtte av britiske, franske og polske styrker kapitulerte de norske styrkene.
- Det okkuperte landet ble delvis styrt av Vidkun Quislings regjering under tysk kontroll og med omfattende tysk militær tilstedeværelse. Det norske fastlandet var ikke involvert i regulære krigshandlinger etter at norske styrker kapitulerte i juni 1940, bortsett fra det østligste Finnmark var sterkt berørt av kampene ved Murmanskfronten fra 1941, og all bebyggelse i Finnmark og Nord-Troms ble brent og folk tvangsevakuert da tyskerne høsten 1944 trakk seg tilbake etter nederlaget på Murmanskfronten. Ved Tysklands kapitulasjon la styrkene i Norge ned våpnene uten kamp 8. mai 1945.
- Det er registrert over 10.000 norske dødsoffer, herunder 738 jøder. Vel 15.000 sovjetiske krigsfanger og over 2000 jugoslaviske døde i tysk fangenskap i Norge. 11.500 tyske soldater er gravlagt i Norge. De materielle skadene var særlig store i Finnmark og Nord-Troms, og steder som var åsted for kamphandlinger etter invasjonen, særlig gjaldt det Elverum, Molde, Kristiansund og Steinkjer.
- Etter krigen ble det gjennomført et omfattende rettsoppgjør med Quisling og hans regime, andre som hadde samarbeidet med tyskerne, NS-medlemmer og enkelte tyske tjenestemenn. 17.000 ble fengslet, 25 norske og 12 tyske borgere ble henrettet. Det er fortsatt strid om grunnlaget for og rettferdigheten i oppgjøret.

Kilde: Wikipedia

Blentenborg, julen 1946. Fra venstre: Anna Ekholt, lærer, Olaf Ekholt, byggmester, Helga Andresen, med Geir på fanget, fru Bernås, Finn Andresen. Foto: Privat.

Tilbakeblikk ...

Konnerud før i tida

Erik Grinderud har samlet en del spennende tekster fra Drammens Tidende.

Vi tenker å gi noen «drypp» fra samlingen i hvert nr. av bladet fremover.

Juni 1894

Telefonanlegget på Konnerud er nå ferdig 22. juni. På Konnerud er to telefonstationer åpnet, nemlig Gramsborg og hos Landhandler Skalstad.

August 1900

Rim over marken, der berettes fra flere steder, at marken igaar morgen var sterkt rimet. Her i omegnen meddeles det saaledes fra Konnerudværket at folk, der igaar morgen kom tidlig ut, fandt bakken rimet i store strekninger.

Desember 1900

Silkevæveri på Konnerudverket. Der er underv oppseiling en innbydelse til dannelse af et interessentskab til anlæg af et større silkevæveri paa Konnerudværket. En gammel Drammenser, Hr Schartum-Svendsen holder paa at starte foretagendet. Der tenkes foreløpig anvendt 100 vævstole med med en produktion af 200,000 aarlig.

April 1902

Der er i den sidste tid gjort forberedelser til optagelse af prøvedrift af en del af gruberne paa Konnerud. Det er et Engelsk Kompagni, der skal agte at optage prøvedrift, der er forudsat, at vare foreløpig et halvt aars tid. Konnerudværket har en gang i tiden beskjeftiget 300 mand og været et af Norges største bergverker.

Juni 1902

Idagmorges var der her i byen kun 2 a 3 graders varme med regn, og da kunde man strax slutte seg til, at der paa høierliggende strøg maate være faldt sne. Øverst på Konnerudkollen skimtedes sne paa skogen..

August 1903

Der skjærpes paa Konnerud. Ved Konnerud driver man for tiden paa flere steder paa med skjærping, og man skal have fundet ganske lovende Zink og kobberforekomster.

November 1903

Paa det lille stedet Konnerud sættes i disse dage i gang et større arbeide med export av marmor. Eieren, hr. Arkitekt Thorne etr gaaet i kompagni med nogle Kristianiafolk og over nyttaar skal arbeidet drives med en større arbeidsstyrke. Det omhandlede kalkfelt skal være overordentlig rigt.

November 1903

Konnerud gruber. The Heen Metal Mines Limiteds advokat opplyser at de endnu ingen bestemmelser er truffet om selskabets kjøb av gruberne.. Det har vi heller ikke paastaet.

Desember 1903

Kalkstenbruddet paa Konnerud. Agent H.Lidal beder opplyse, at det er med ham og et par Kristianiafolk, at Arkitekt Thorne har ingaaet kompagni om drift af de nye marmorbrud paa Konnerud. Driften skal være særdeles lovende, og arbeidet er nu paabegynt.

April 1904

Halvanden meter sne ligger der endnu ved Konnerudkollen.

Juli 1904

Fra Konneudkollen. Riktig et hvilested. Vegjørende ro og frisk luft, fra den tidlige aften til den meget sene morgen ikke en forstyrrelse. Tænk, hva det vil sige for den, som har nerver og trenger til at sove. Ikke en hane en gang, saa vakkert her er paa Konnerudkollen og saa vid horisont.

Oktober 1904

Paa Konnerud høit ved Drammen. Vi var en blid og munter flok.

Vi havde fryd og moro nok. Ja hyggelig var vi sammen paa Konnerud høit ved Drammen. Hvor luften der var sød, musikens klang vi nød., og titt et bad i Dammen på Konnerud høit ved Drammen. Nu vandrer jeg på Dovrefjeld og kald og ensom er hver kveld. Den har ei fryd og gammen, som Konnerud høit ved Drammen. Der leger sig den vilde ørn, der legte vi som glade børn,. Gid vi igjen var sammen på Konnerud høit ved Drammen.

Oktober 1904

Søndag 23. oktober midt under høimessen kl.11.27 ble Drammen rammet av et jordskjelv. Skjelvet er i ettertid målt til 5,4 på Richters skala. På Damåsen på Konnerud befinner en mann seg i ei hytte han tror kommer til å rase utfor et stup. Kyr setter alle fire bein ut og begynner å raute. Episenteret lå i Kattegat trolig ca. 25 km sør for Hvaler.

På veg til Hølafjell

På Mjøndalsskogen har vi et område som har fått navnet «Hølafjell». Dette stedet ser ut til å være fullt av holer og hauger. Her inne finnes det også historiske plasser som kan besøkes og beskues av interesserte folk på vandring gjennom disse trakter. På 1900-tallet var dette et sted langt inne i de dype skoger, ingen veier, men bare gamle stier og dyretråkk kunne brukes den gang. Noen små hytter har kommet opp her inne, og dette var folk som den gang ønsket seg et lite krypinn å være i, når de la i veg fra bygda hjemme.

Tekst og tegning/bilder: Erik Grinderud

Mathiasetra

Skogsområdet ligger vest for Vestknabben og begynner vi turen langs de tre Nedbergjtjerna kommer vi først til stedet hvor «Mathiasetra» lå. Den er borte nå, bare vollen og noen grunnsteiner viser hvor plassen var, mellom det mellomste og det indre «Nedbergjtjennet.» Denne setra skal ha eksistert helt fra 1700-tallet og skal ha tilhørt Nedberggårdene på Eiker.

Ei budeie ved navn Mathia setret her, derav kommer navnet «Mathiasetra». Her fortelles det også om skoggangsmanden H. Kristiansen som bodde på dette stedet i 1930-årene. Han skal ha likt en knert i ny og ne og fikk med dette navnet «Dramsen». Han så dagens lys i Drammen, året var 1904.

Hermann Wildenvey på Gosen

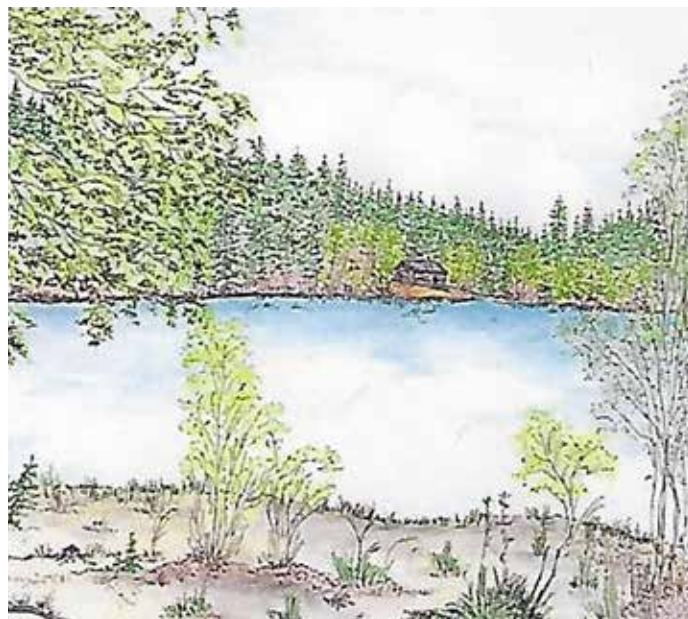
Rett over det indre Nedbergjtjern kan vi se stedet som har fått navnet «Gosen». Denne stua ble oppført i året 1897, og av kjente gjester som har overnattet her har vært «Hermann Wildenvey». Her har han tatt fatt i hytteboken og skrevet utførlig om sitt opphold på Gosen Sankt Hans 1906. Dette ble utgitt som en livfull skildring i en av byens aviser. Den siste bjørnen som ble skutt på Mjøndalsskogen ble felt i 1855, ved disse «Nedbergjtjenna» nær Gosen.

«Kols-plass».

Rusler vi videre innover kommer vi til det mest omtalte stedet her inne, det ligger like ved den blåmerka turstien mot Vest-

Her hadde Kol sin plass på Hølefjell. På bildet ser en spaden, bøtta og noe av ovnen hans.

Mathiasetra sett fra Gosen. Setra er immitert på tegningen slik det har ligget.

knabben. Plassen har tilhørt Andreas Ellefsen som var sønn av Ellef Ellefsen på Dammyrplassen. Her inne hadde han sitt paradis i skogstraktene ved de gamle blygruvene i Trollheim, hvor han egenhendig laftet opp sin egen koie. I dag kan man bare se grunnmuren, ovnen og spaden hans som er igjen etter hans liv her inne.

Han var jo en god lafter og satte opp flere hytter her inne, en av dem står idag ved utløpet til Øvre Fisketretjern.

Traurenn

Andreas (Kol) født 15. august 1884 blir i dag husket for alle sine minnerike traurenn som ble holdt her inne på Mjøndalsskogen ved påsketider. Hans selvlagde trauer var vinnerprisen den gang. Traurennet hans ble kalt for Trollrennet og hadde sin storhetstid i 20–30-åra og hopprennet gikk i Trollheimåsen. I Trollheimbakken arrangerte Andreas 26 traurenn. Gjennom alle disse årene hvor rennene ble holdt, samlet det seg mye folk her inne, og opptil hundre stykker kunne være samlet på dette stedet. De kom også langveisfra for å være med på denne begivenheten, sammen med denne morsomme karen som spredde så mye glede her inne. Man må få legge til at dette var et naturskjønt område å holde skirenn i, med

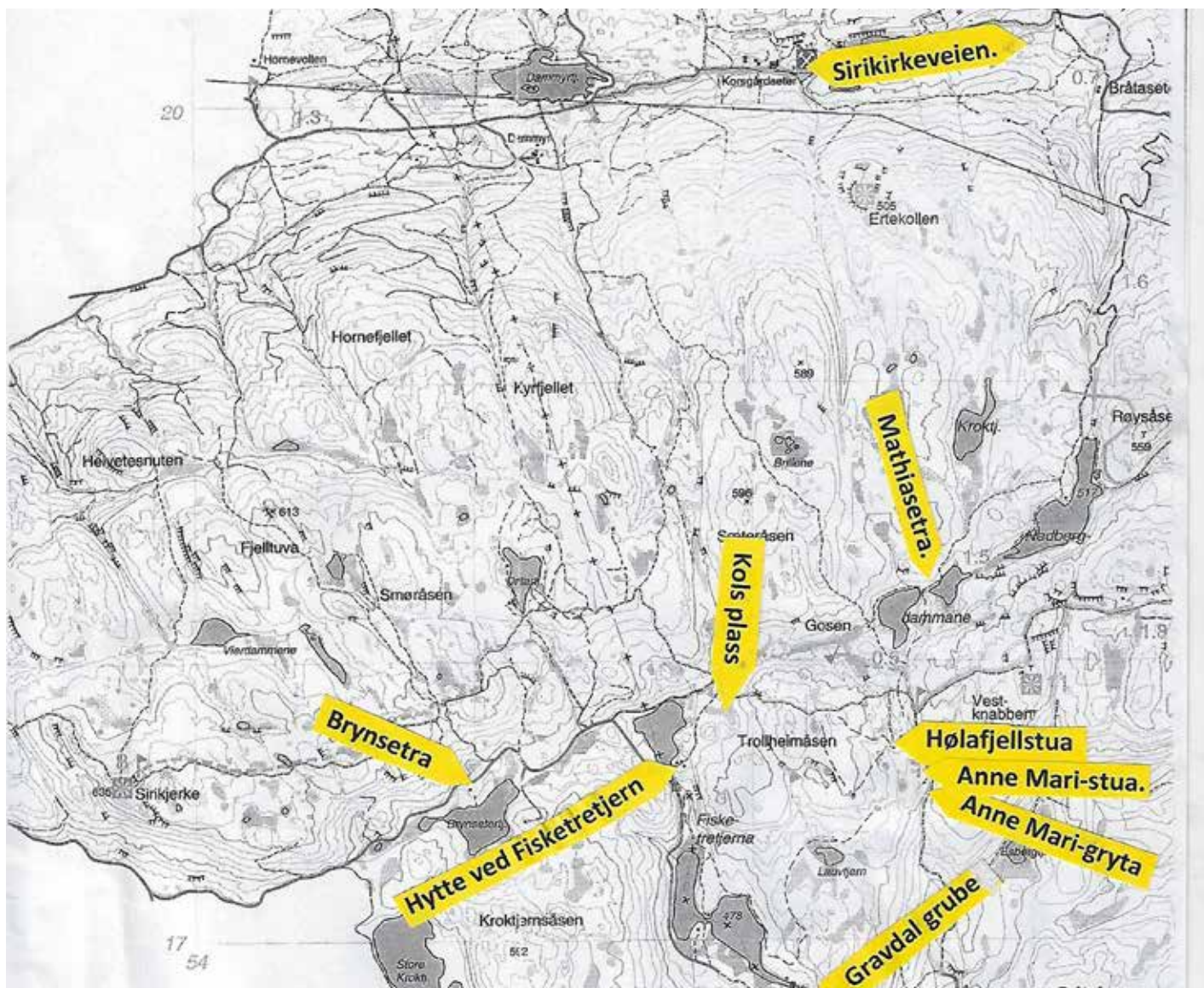
Brynsetra ved Brynsetertjern.

vid utsikt innover Vestskogens åser. Alderen innhentet også Andreas, han begynte å kjenne seg så underlig trøtt. Så i førjulstiden trakk han hjemover til Dammyr, året var 1958. Vel hjemme tok han seg en god vask om morgenen, men holdt seg på kammerset alene, han følte at det lakka og lei med ham. 3. desember fant de ham død i sengen, denne skogsvandrerens venn.

Anne Mari-gryta

En annen plass her inne kalt «Anne Maristua», den ligger sør på Hølafjell ut mot Eikeren. Denne stua og plassen ble oppsatt og ryddet av tidligere nevnt «Dramsen». Anne Mari hadde vært budeie der i traktene. Sagnet sier at hun engang måtte gjemme seg for en slagbjørn. Da jumpet hun oppi en tjærebrennergryte som sto et stykke på nedsiden av Maristua. Her kan man fremdeles se en kvisthaug på dette stedet kalt «Anne-Mari-gryta» ved tjærebrennerplassen.

Farende folk la her fra seg en kvist eller pinne når de gikk forbi. Dette ga dem hell og lykke på turen videre innover i storskogen. Dramsen ble også innhentet av alderdommen, og

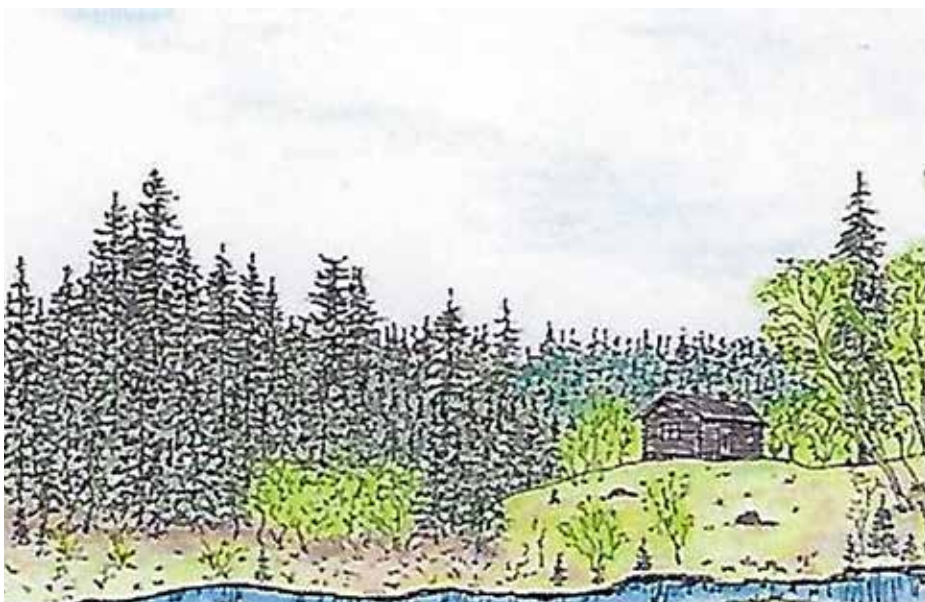
Kart over Hølafjell.

solgte Anne Maristua for kr. 175–i en tid han var blakk og sliten.

Her inne på Hølafjell kan man også ta en titt på «Gravdal grube» kalt blygruben Pb Zn. Grubens årgang er meget gammel, men er nevnt i 1784 i tilknytning til den eldste bergverksdriften i Vestfossen. Gruben ligger like nedenfor utløpet til Nedre Fisketretjern. Bekken blir kalt blygruvebekken og denne er i dag grensedele mellom Øvre og Nedre Eiker, nå Drammen.

Tar man turen videre mot vakre Brynsetertjern, kan man samtidig få se denne gamle koselige nedlagte seterplassen som i sin tid hadde tilknytning til Eikergårdene Horne og Mellom Horne.

I dag kan det kjøres inn hit med bil så turen behøver ikke bli så lang.

Gosen ved indre Nedbergdam.

Hølafjellhytta. Brant ned på 80-tallet. Ny hytte er kommet opp.

Presten Engeland og Den store Barnedåpen

Ingemann Engeland var sokneprest i Skoger og på Konnerud fra 1955-1969. Han var godt likt i menighetene, omgjengelig og liketil som han var. At han også hadde et hjerte av gull, det skjønner vi av denne historien.

Av Inger Johnsrud. Foto privat. Kilde: Viggo Moe

Det hendte folk duppet av litt bortover i kirkebenkene på en søndag formiddag. Prekenen var for det meste tørr og kjedelig, og kanskje også i lengste laget. Engeland var ingen fengende og karismatisk taler. Han var en stillfaren, lun og beskjeden mann, som ikke snakket med store bokstaver. Snarere tvert i mot. Dessuten var det strengere «regler» den gang for hva en

Sokneprest T. I. Engeland 1955-1969.

prest kunne tillate seg fra prekestolen. At han var en mann med lyst humør og sans for humor, var ikke godt å oppdage innenfor gudstjenestens oppsatte rammer. Det eneste som kunne få, i alle fall barn/ungdom som jeg var den gang, til å følge litt med på hva som foregikk der foran i kirken, var Engelands vane med stadig å vippe litt bakover på hælene mens han snakket. Med dette fulgte det en viss spenning: ville han miste balansen og tumble bakover? Noe måtte en jo drøye tida med på den harde benken, mens den monotone stemmen summet der framme.

Folkepresten

I møte med bygdefolket utenfor kirken derimot viste Engeland en annen side av seg selv. Å bli buden i herrelag satte han stor pris på. Der kunne han kose seg med en pjolet, mens han spøkte med hvor godt det var med litt avveksling fra hverdagen. Det ble ellers nok av kaffedrikking og misjonsdammer.

Mild påvirkning

På Åskollen, som den gang soknet til Skoger menighet, bodde familien Moe. Moren hadde vært adventist, så her vokste fem små, udøpte gutter opp i fri utfoldelse. Hvordan Engeland kom i kontakt med foreldrene er uklart, men etter at sistemann - ei jente, for øvrig - ble født, var i alle fall forbindelsen opprettet. Engeland kom flere ganger på besøk til den barnerike familien, og med sitt lune og hyggelige vesen må han etter hvert ha påvirket foreldrene. Det ble bestemt at hele barneflokket skulle døpes inn i Den norske kirke, nærmere bestemt i Skoger kirke.

Viggo Moe.

Familien Moe i 1994.

Den store barnedåpen

Søndag 24. august 1958 var det duket for den store barnedåpen. Det var Trond på 11 år, Arild på 10, Viggo på 7, Johnny på 5, Ole på 2, og lille Hilde på 4 måneder, som ble døpt. Familien ellers var ikke så omfangsrik, og hver av ungene skulle ha minst to faddere. Da alt av tanter og onkler var brukt opp, var det fortsatt ikke nok faddere. Men Engeland visste råd. Han hadde spurt medlemmer av menighetsrådet om å melde seg som faddere, hvilket de gjorde. Så da var det problemet løst.

Itte no' knussel!

Historien kunne jo ha sluttet her. Men presten med det store hjertet, og hans like snille og milde prestefrue Marta, gjorde på samme måte som Marte Svennerud i den kjente fortellingen. De

Alle seks barna fikk dåpsskje av presteparet.

inviterte seks nydøpte unger med familie og faddere, ned på prestegården til dåpsfest etter gudstjenesten! Itte no' knussel! Viggo forteller at han tror de voksne ble servert snitter eller noe liknende, og at alle ungene fikk hver sin sølvskje i dåpsgave av Marta og Inge-

mann Engeland. Men det som gjorde størst inntrykk på 7-åringen, var at sønnen i huset, Knut, laget rikelig med eggedosis til alle de nydøpte barna!

Besøk Bygdesamlingen

På Mellom-Borge i Skoger har Skoger og Konnerud Historielag sin bygdesamling. Historielaget har i sitt eie nærmere 500 gjenstander fra dagliglivet på landsbygda, inkludert en del jordbruksredskaper fra Skoger. Et besøk på bygdesamlingen er interessant læring og en opplevelse som gir ny innsikt og forståelse av hvordan livet artet seg for generasjonene før oss.

Ta kontakt med Oddvar Borge Johansen på telefon 918 00 212 hvis du ønsker å besøke samlingen.

Skytterlag med skytebane under Haukåutsikten

I 1928, da banen på Haukås sto helt ferdig, kunne store stevner gjøres ferdig på en dag.

Av Tone Sverreson Ørmen

Et lag med minnerik fortid. Lagets glanstid 1874-78, da «Riflens» og landets beste skytter, bøsse-maker Hans Larsen holdt oppvisning for keiser Frantz Joseph, - 53 skudd på tre min.

«I 1860 blev de Herrer der hadde tegnet sig som deltagere i et opprettendes skydeselskap, om at avsi møtet i And. Christoffersens lokale tirsdag 17.april.» En kortfattet avisnotis er kilden da skyteselskapet «Riflen» ble dannet. Allerede neste dag søkte direksjonen formannskapet om tillatelse til på et eller annet sted i bymarka om å velge seg en plass hvor skyteøvelsene kunne forgå. Formannskapet oversendte saken til magistraten med anmodning om å fremkomme med forslag hvis noen plass kunne stilles til rådighet. Inntil 1864 var det ikke kommet noen avklaring på spørsmålet. Imidlertid begynte «Riflen» sine øvelser på Danvik hvor det var oppsatt skiver på 100, 200 og 250 alen.

Jan Fredrik Ørmen foran de gamle skivene. Foto: Tone Sverreson Ørmen.

Rester av den gamle skytebanen. Foto: Tone Sverreson Ørmen.

Landets beste skytter

Hans Larsen var alle de år han drev med skyting, lagets og en av landets beste skyttere. Ved den store skytterfesten på Lindøen 30.juli 1867 vant «Riflen» sin første pokal og som laget fortsatt har i sitt eie.

Ved en stor skytterfest samme sted året etter, skjøt børsemaker Larsen så godt at han ble sendt til den internasjonale skytterfesten i Wien hvor han vant hele 14 premier. Det var der han holdt oppvisning for keiser Frantz Joseph. Larsen ble senere hedret av svenskekongen Karl i Stockholm med gullmedalje.

I perioden 1878 til 1894 var det to konkurrerende skytterlag i Drammen – «Riflen» og Drammens Skytterlag. Det gikk politikk i skytterbevegelsen som i så mye annet i denne tiden, noe som svekket skytterbevegelsen også i Drammen.

«Riflen» slet med dårlig økonomi gjennom 1890 årene og sovnet helt inn da kreditorene søkte dekning i lagets eiendeler i 1897.

Åpnet skytebane i Strømsåsen

Etter å ha leid bane av Konnerud Skytterlag, kjøpte laget banegrunn av H. S. Haddeland på hans eiendom i Strømsåsen i 1919, hvor laget ble værende helt frem til den nye banen i Skoger sto ferdig i 1957.

I 1928, da banen på Haukås sto helt ferdig, kunne store stevner gjøres ferdig på en dag. For første gang var dette tilfellet da «Riflen» arrangerte sammersamlagstevnet i 1928. Laget mottok samlagets fortjenestemedalje for sitt arbeid for årene 1926, 1927 og så i 1938. Skytebanen på Haukås ble åpnet igjen etter krigen 5. August 1945 etter at skadene tyskerne hadde påført banen var utbedret. Etter en god del klager på sikkerheten på Haukåsbanen med stengninger av banen, og da begge standplasshusene blåste ned vinteren 1951-52, ble det arbeidet mye med å skaffe laget en ny bane.

Ny bane i Skoger

Skytterlaget «Riflens» damegruppe ble stiftet 16.april 1953. Det var 13 medlemmer ved starten og som senere samme år økte til 22 medlemmer. Første formann var fru Ragne Kaasa og med Asta Dahlsrud som varaformann.

Samme år ble det skrevet kjøpekontrakt på nytt bane området ved Bakke i Skoger, sammen med Skoger Skytterlag. Det nye baneanlegget ble påbegynt

Her stod skivene. Foto: Tone Sverreson Ørmen.

vinteren 1955. Lagets økonomi var god og det ble satt fortgang i utbyggingen, slik at banen sto ferdig med 30 skiver på 300m, 10 skiver på 200m og 20 skiver på 100m i juni 1957. Det ble nedlagt flere tusen dugnadstimer fra både «Riflen» og «Skogers» skytterlag. Mange ildsjeler kunne trekkes frem, men Hans Teien og Robert Braathen er to av dem.

Dessverre skulle lagene få glede av praktanlegget «Bakkebu» i bare 8 år, for banen ble nedlagt etter høyesterettsdom i 1965 og med stengning fra 1. Juni 1966. Da hadde saken gått gjennom alle rettsinstanser – herredsrett, lagmannsrett og

høyesterett. Lagene tapte saken i høyesterett på grunn av at det ikke ble avholdt pålagt naboskjønn, selv om naboene i dag hevder det var på grunn av støy. Tiden etter nedleggelsen av «Bakkebu» skytebane har vært vanskelig for både Riflen og for Skoger skytterlag, lagene som i 1970 ble slått sammen til Riflen/Skoger skytterlag.

I hele 40år har det vært arbeidet med å skaffe laget ny skytebane, seneste forsøk er på Lindum fyllplass i Skoger. Per dags dato ser det ikke særlig lyst ut for dette prosjektet heller, som føyer seg inn i rekken på 12-15 mislykkede forsøk. Kilde. Dfs.no

Da «fattern» kjøpte bil

Av: Per Runar Thoresen

Vi som er født eller vokste opp under siste verdenskrig og opplevde barndommen på 1950-tallet kan bli stinn av misunnelse når vi tenker på våre barnebarn/oldebarn som vokser opp i dag. Alt de nå har av klær og utstyr og «dippedupper» må gi dem en stor gledesrus hver gang nye åpenbaringer ramler inn i fanget å dem. Apropos «dippedupper» Her om dagen greidde jeg å legge førerkortet inn som egen app på mobilen. Jeg ble både stolt og litt kry, og fikk høflig anerkjennelse av den yngre garde, men de var tydeligvis ikke veldig imponert. Helt nede i 3-4 årsalderen er det krav om å låne «bestas» mobil og bedre barnepike kan en jo ikke ha når «sporten» i løpet av helgen legger 2-3 kanaler. Når det gjelder fjernkontrollen er jeg derfor helt på høyden.

Tilbake til 50-åra

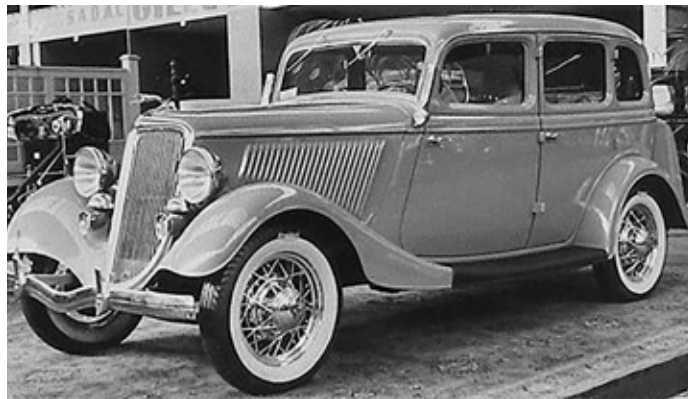
Når jeg tenker tilbake var det faktisk mange store hendelser som vi ungene var stolte over og vi kunne leve i gledesrus i lange tider. Grubegt. var jo ikke Konnerud's mest urbane strøk og det var mange fremskritt som gjorde store inntrykk.

Varmtvann

Utslagsvask og håndpumpe med kun kaldt vann på kjøkkenet var standard. Om lørdagen var det fyring på svartovnen i kjelleren og varmt badevann i en stor sinkbalje for hele familien. At vi tisset på vasken i sene kveldstimer var greit nok. Omsider ble det kjøpt inn og montert en varmtvannsbereder i kjelleren og dermed oppvaskbenk på kjøkkenet med kaldt og varmt vann for modern. Slutt med tissing på vasken, men ingen av oss ungene hadde prostata, så det gikk bra. Neste steg var å ta en bit av kjøkkenet til en liten og trang dusj, men du verden for et fremskritt. Ikke alle hadde dusj og vi var ganske stolte. Kanskje mest mine eldre brødre som for lengst var i puberteten og barbervannet (White Horse) skulle matche god lukt under nystørkede hvite skjorter på lørdagskvelden. Rart å tenke på i dag, men hvite skjorter og slips var standard antrekk hvis det da ikke var programmert overnattingstur på skauen. At modern strøk hvite skjorter til 4 gutter og fattern hver helg + noen midt i uka må ha vært ganske strevsomt. Men gleden over å se oss «pene i kleda» var vel belønningen en æreskjær mor kunne glede seg over..

Forden på tur med familiemedlem.

Fabrikkbilde av Ford V 1934-modell.

Klosettet

Utedoen i uthuset med 2 voksne og et barnesete gjorde jobben i mange år. Trykksvertetørk med Drammens Tidende var også som det skulle være. Fattern likte ikke at vi brukte avisa Fremtiden til slikt. Gledesavbrekket var når det var misjonsmøte. Da ble det kjøpt inn doruller. Det var vel neppe krav fra vår herre, men en velsignet dotur kom sikkert godt med.

Vi hadde en romslig forgang før kjøkkenet og neste tyveri av romkapasitet var et hjørne hvor klosettet ble innmontert. På det lille småbruket i Grubegt. var det for det meste utetissing for oss gutta, men finkulturen tok overhånd og vi skulle ikke være mye trengende før vi raste ut på klosettet. Veldig kry og stolte var vi, men etter hvert så ble dette også en vane.

Telefonen

Etter krigen var det ventetid i flere år på innleggelse av telefon. (Vi snakker om fasttelefon. med rund skive til tallene. Noe annet var ikke aktuelt den gang.)

Det var fantastisk artig å få telefon i huset og jeg tror det var på begynnelsen av 1960-tallet.. Det var bare EN disponent i nabolaget som hadde telefon og var grei nok til å låne den ut når naboer var i knipa.. Ellers var det å ringe rikstelefon (utenfor vårt fylke) fra de boksene som Televerket hadde i den store bygningen i Øvre Strandgate. Min mors venninner i byen og andre steder som hadde telefon fikk raskt beskjed om nyvinningen og dagens høydepunkter var når telefonen ringte. Jeg husker fortsatt det seks- sifrede nr. men ser at en annen kjenning har det nr. i dag med 32 foran.3288....

Fattern syntes nok det var vel mye «venninneprat» når regninga kom. Såkalte «rikstelefoner» var avslørende med små regningslapper bokført med oppringte nr. og tidspunkt. Før denne automatiserte fasttelefonen var det en del på Konnerud som hadde telefon knyttet til den manuelle sentralen som Fru Seeberg hadde i Bernåsbakken i sin «godteributikk».

Hytta og Forden Z 4125

Fattern var egentlig en sindig og rolig kar, men nå i ettertid må jeg registrere at han var full av initiativ. Han var verkstedarbeider på Sundland Jernbaneverksted, hadde fast og sikker

lønn, men neppe så mye penger til overs når en skulle fø en familie på seks. I denne perioden rundet han 50 år og var aktiv som politiker i Formannskap og Herredstyre og hadde en finger med i det meste som skjedde på Konnerud Bedehus. Allikevel fikk han satt opp ei lita hytte på Geilo med materialer fra en demontert jernbanevogn. Han var for sent ute til å bli en Magnus Carlsen, men etter fylte 50 lærte han både seg selv og meg å spille sjakk. Den gang var det både radio og avissjakk og vi kunne følge sjakkspill fra dag til dag i avisen.

Forden—et kvantesprang i familien

Etter fylte 50 tok han også førerkort og det var da den store revolusjonen skjedde i familien. Han kjøpte bil—en Ford V8 -1934-modell. Om det var på avbetaling med bank eller selger vet jeg ikke, men Forden snudde opp ned på familiens liv og virke.

Med 4 sønner fra 14 til 24 år ble fattern aldri noen god sjåfør. Det var alltid noen som var disponible til å sitte bak rattet.

Før dette tidspunktet var det bare Thorstein Stablum (disponenten på slakteriet i byen) som hadde bil. Han eide Grubegt. sommer som vinter når han kom susende med sin 37-38 modell Chevrolet. Pelsrøkteren hans måtte sågar av og til brøyte Grubegt. med hest og plog for at han skulle komme frem.

Denne Forden var meget spesiell. Alle dørene var hengslet i bakkant, slik at håndtaket satt foran på dørene. 8-sylindret V-motor skulle tilsi en sprek bil, men den var meget lunefull. Bilen gikk som ei kule når den var i godlune, men av og til og relativt ofte var det krøll med tenning og plugger. Da var den ei sinke opp Konnerudbakkene. Fattern var ikke lykkelig ved motorstopp i Konnerudbakkene når Verkstedbussen fra Sundland kjørte forbi med flirende kolleger som hadde nesa klistret inn til bussvinduet.

Mekaniske brems

Bilen hadde mekaniske brems. DVS stålstenger (ikke oljetrykk) under bilen som utførte oppdraget fra brems pedal og håndbrekk. Disse stengene var gjenget opp til å bli etterstrammet etter hvert som bremsbåndene ble slitt. Det ble derfor mange «strammeturer» inn under en sølete bil.

En gang på en strekning i Rollag med «vaskebrett»(før asfalten kom) ramlet stengene av. Men ståltrådkveilen var alltid med og problemet lot seg fixe.

Bilen hadde en standard H- giring med revers og tre gir forover. Problemet var at 2 giret var litt komplisert. Girstangen

Forden på Campingtur.

ville ikke låse seg fast i 2-giret som er øverst til høyre. Der ble det montert en metallkrok som holdt girstangen på plass. Det fungerte utmerket i alle år.

Motoren til vindusviskerne satt kronglete til oppe under dashbordet. Noen ganger streiket denne motoren og ved vedvarende regnvær ble det min jobb å krølle meg sammen, vrenge armen oppunder dashbordet og betjene hendelen på motoren manuelt slik at viskerne allikevel gjorde jobben.

Bilmekaniker

En gang fikk jeg assistere den ene broren min da han tok på seg jobben med å bytte foringer i alle de 8 stemplene. Det betød full demontering av hele motoren og så sette den sammen igjen. Det var utrolig lærerikt og ble et godt innspill til å snu skiftenøkkelen rette veien da jeg ble eldre.

Brukket håndledd

Det var normalt at biler fra denne tiden kunne startes med sveiv når batteriet eller selvstarter var i ulage. Å sveive i gang motoren med sveiv er mer komplisert enn det ser ut, da en uten trening kan bli rammet av returkompresjonen i motoren hvis den ikke starter. Jeg ble rammet av dette en gang jeg skulle bistå med sveiving og dermed ble det brudd i håndleddet til en forholdsvis spinkel 15-åring.

Grise-transport

Hvert år hadde vi tradisjon for å kjøpe to grisunger som skulle slaktes til jul.

Et år ble kjøpet foretatt i Sande. Et transportoppdrag måtte organiseres og selvhjulpne som vi nå var, ble det å ta ut baksetet på Forden og putte grisungene inn der. Litt lukt ble det kanskje. Men den ble ved senere anledninger godskrevet de som var uheldig og måtte sitte bak.

Sommerdekk hele året

Kan ikke huske at vi hadde vinterdekk, men derimot bra utstyrt med kjettinger og skikkelig gummistrammere slik at kjettingene satt godt på. Var de for løse, smalt det forferdelig i karosseriet.

Billig bensin

Mine eldste brødre med førerkort sto gjerne i kø for å disponere Forden på lørdagskvelden. De skulle holde bensinen selv. Jeg husker godt at de fylte for en papirfemmer (de blå dere vet). Da fikk de flere liter enn hva bensinen kostet i kroner. Selv med lav bensinpris ble det å tøye dråpene i tanken lengst mulig og med ustabil bensinmåler, ble det mange rusleturer med bensinkanna i hånden.

Hva gleder oss mest?

I min alder vil jeg gjerne hevde at vi var lykkeligere i min barndom når vi eller familien nådde nye milepeler. Men det blir vel en ganske så dum diskusjon. Spørsmålet er vel mer hva du forventer ut fra det ståstedet du har.

Skjer det noe positivt utover det du har eller kan forvente, kommer du raskt i gledesrus. Slik var det den gang og slik er det vel fortsatt i dag. Små unger bli mer lykkelige av å kjøre tog en pappas Mercedes.

Tre styremedlemmer takker for seg

Årsmøtet i Skoger og Konnerud Historielag er utsatt inntil videre på grunn av koronapandemien.

Av Bjarne Dramdal Erichsen

Når og på hvilken måte årsmøtet og valg kan gjennomføres, er ennå ikke klart. Men hvis du følger på vår hjemmeside www.skhist.no og på vår Facebook-side, vil du få oppdaterte opplysninger der.

Inntil videre er det nåværende sammensetning i komiteene som gjelder, endringene vil i utgangspunktet ikke tre i kraft før valgene er gjennomført. For medlemmene kan det være av interesse å se valgkomiteens innstilling slik den er når Historielagsnytt går i trykken, og den mest sannsynlige sammensetningen av de ulike komiteene etter valgene.

Blant de mest interessante endringene er at tre av de nåværende styremedlemmene ikke ønsker gjenvalg og takker for seg. Det gjelder styremedlem Tore Skjeldrum, varamedlem Jan Haldor Skramstad og sist, men ikke minst, kasserer Randi Raaen. De er foreslått erstattet av henholdsvis Kåre Odden, Trond Julin og Gunnar Wam.

Kasserer Randi Raaen (til høyre) er en av tre som takker for seg i historielagets styre. Her er hun sammen med leder Hanne Skjeldrum Fretheim.

Bilder vi trenger hjelp til

Historielagets innholdsrike bildedatabase har en del bilder der vi ikke vet hverken hvem som er avbildet, når og hvor bildet er tatt eller hvem som har tatt det.

Hvis du vet noe om dette bildet, så send en mail med opplysningen du har til foto@skhist.no.

Som medlem har du tilgang til hele vårt bildearkiv, også dokumentene som ligger der.

Har noen opplysninger om dette bildet?

Valgkomitéens innstilling til årsmøtet 2020

Dette er innstillingen slik den foreligger i slutten av april.

Sittende	På valg 2020	Valgkomiteens forslag	Neste gang 2021	2022
Styret Leder Hanne Fretheim Nestleder. Jan Sundby Ekeberg Sekretær Jon Halden	Nei Ja Nei	Nestleder Jan Sundby Ekeberg	X X	1 år
Kasserer Randi Raaen Styremedlem Tore Skjeldrum Styremedlem Linda Skjeldrum	Ja Ja Nei	Gunnar Wam Kåre Odden	X X	X X
Varamedlem Anne Lise Bjørge Erichsen Varamedlem Jan Haldor Skramstad	Nei Ja	Varamedlem Trond Julin	X X	X
Andre valg Revisor Finn Halden Revisor Solveig Steen	Nei Ja	Steinar Knutsen	X	X
Arrangementskomité Trygve Fretheim Thor Willy Fredriksen Per Aga Henning Borge Hilde Hyllseth	Nei Nei Ja Nei Nei	Per Aga	X X X X	X
Foto og IT-komité Ingar Steen (leder) Toril Juel Runar Brekke Nilsen Tom Hayden Per R. Thoresen Otto Martin Tollefsen	Nei Nei Ja Ja Ja Ja	Runar Brekke Nilsen Tom Hayden Per R. Thoresen Otto Martin Tollefsen	X X X X	X X
Bygdesamlingen på Borge Oddvar Borge Johansen				
Redaksjonskomité Redaktør Bjarne Dramdal Erichsen Haldis Kr. Sørby Inger Johnsrud Elin Eskerud	Ja Ja Nei Ja	Redaktør Tone S. Ørmen Haldis Kr. Sørby Elin Eskerud	X X X	X X X
Rønnehue-styret Dugnadsleder Bjørn Syvertsen (fra SKH-styret) Tore Skjeldrum Selvik Bruk Maria Bostrøm	Ja	Oppnevnes etter at årsmøtet er avholdt		
Sti- og boplasskomitéen Erik Bjørlov-Larsen Hans Myhre Hans Gundesø	Ja Ja Ja	Erik Bjørlov-Larsen Hans Myhre Hans Gundesø		X X X
Skjeldrumsaga-komitéen Erik Juel (leder) Svein Johansen Willy Johansen		Drift og vedlikehold		
Distribusjonsgruppa Per R. Thoresen. Hans Myhre Knut Ingar Samuelsen	Ja Nei Nei		X X	X
Malmveienkomitéen Hans Myhre Per R. Thoresen Tom Hayden Erik Bjørlov-Larsen				
Valgkomitéen Gerd Skjeldrum Tone Sverreson Ørmen Toril Naper Hauge	Nei Ja Ja	Tone S. Ørmen Tore Skjeldrum	X	X X
Drammen kommune navnekomité (RRFIN) Per Runar Thoresen	Ja	Per Runar Thoresen		X

Dundrabeis og pjofter

Av disse to begrepene kjenner de aller fleste til det sistnevnte, men hva er så dundrabeis? Jo, nå skal det bli litt mimring over disse to viktige bestanddelene i det sosiale liv i Skoger, særlig før, men også litt nå.

Av Halldis C. Sørby

Da jeg skulle rydde i min fars mange pjofterglass, kom jeg til å tenke på at dette er en drikk som har gått av moten. Sjelden man ser noen som drikker pjofter, dvs. brandy og selters, eller at noen i det hele tatt kjenner til denne drikken og begrepet. Pjofter var først og fremst en selskapsdrikk, og «Eau de vie» - uttalt åddevi - en billig fransk konjakk ble gjerne brukt, hvis ikke man kunne traktere med god egenprodusert vare. Brandy spesial ble også brukt i pjofter, og det var kanskje helst en drikk for mannfolk. Jeg husker at min far kunne ta seg noe han understreket var en «syltynn pjofter».

Dundrabeis derimot er et mer ukjent begrep, men de fleste skogbøringer over den aller første ungdom, har hørt om dette kortspillet. Noe så rart – et eget kortspill som nesten bare spilles i Skoger... men det eksisterer visst noen kortlag oppe i Syl-

ling også. Dette er definitivt et spill for mannfolk, og jeg tenkte at her er noe som må dokumenteres og beskrives som en del av vår bygdehistorie.

Noen kortlag holder det gående, og jeg får lov å være med på en kortkveld en mandag i begynnelsen av mars, ute hos Per Bonden. Selv om han egentlig er fra Sande, har han sterk tilknytning til Skoger gjennom familie og venner. Hans Myhre er min kontaktperson, og de andre med i kortklubben er Harald Hindhamar, Ragnar Ekeberg og Hans Gundesø. De møtes ca. hver 14 dag og har det veldig trivelig, noe jeg selv erfarer. Det er alltid god stemning, aldri overstadighet eller krancling. Litt sosialt med mimring og prating.

Først spiser de et godt måltid, skikkelig mannfolkkost – pølser og øl med mye godt tilbehør og en dram, kaffe og bløtkake til dessert. Så er det tid for at selve spillet, Dundrabeis settes i gang. På meg virker reglene ganske innfløkte, men for en uinvidd kan spillet minne bitte litt om en blanding mellom poker og bridge. Men det er et helt egenartet spill og har også egne begreper; nullo, overpetti og harde. Hvor lenge spillet har eksistert og hvem som egentlig fant det opp, er ukjent. Hadde jo vært veldig morsomt om noen hadde litt info om dette.

Før spillet starter, inntas det et bedre måltid med en liten dram til. Fra venstre: Ragnar Ekeberg, Hans Myhre, Hans Gundesø, Harald Hindhamar, og vert Per Bonden.

I hvertfall spilles det om penger, dog ikke de store summene. Hver spiller har en blå pose med tiøringer, femtiøringer og andre småmynter. Akkurat som medlemskapet i klubben, har posene gått i arv, og før pleide konene å veie dem når mannen kom hjem, istedenfor å telle opp om gubben hadde vunnet eller tapt. Hans G. har arvet sitt medlemskap og pengepose etter Torolf Gundesø og Ingar Gundesø. Per har arvet etter Anders Røed. Hans Myhre har vært med og spilt siden 1973.

Før i tiden, da Dundrabeis ble ofte spilt, var det et fast innslag på bondelagsmøter og husmøter. (Husmøter er møter i styret til forsamlingslokalet Skogvang.) Det kunne også bli spilt på møter i idrettslaget eller i familiesammenkomster, det trakk litt folk, og på møtene kunne mannfolka gjerne bli sittende og spille utover natta. I den tiden det ble brukt hest og ikke bil, fant hesten veien hjem selv etter en lang natt med Dunder, som det også har blitt kalt. I tillegg til pjolter, ble det i gamle dager gjerne drukket toddy, som er konjakk med varmt vann og sukker.

Gutta som spiller Dundrabeis nå, er litt bekymret for rekrutteringen og ønsker at flere har lyst til å begynne med det. De som ønsker, vil få god opplæring, det er sikkert. Et hyggelig og sosialt tidsfordriv er dette spillet, det kan jeg underskrive på. Det finnes noen andre kortklubber i Skoger med Dundrabeis også, vi får håpe at disse fortsetter og at nye kommer til, slik at dette særegne kortspillet ikke går i glemmeboken.

Fakta

Spilleregler

- Alle kort med lavere verdi enn 6 fjernes fra kortstokken.
- Hver spiller får fem kort, og de kan bytte to.
- Resten av stokken legges på bordet med øverste kort synlig.
- Det legges 50 øre i potten fra hver spiller.
- Det kan meldes Grand (som kalles harde) eller trumf (stikk).
- Hvis det meldes to grand, skal man ha to stikk.
- Får man bare ett stikk, må man betale 20 øre til hver medspiller, straffen økes til 40 øre ved ingen stikk.
- Har man gode kort på handa, må man by på skåla.
- Da er det fem stikk i trumf, eller 4 eller 5 i grand som teller.
- Det koster 2 kroner i skåla for å spille.
- Klarer man meldinga, får man alle pengene i skåla + 50 øre fra hver spiller.
- I tillegg legges det 50 øre i skåla som ny startkapital.
- Det er også mulig å by Petti eller Nullo, da skal man ikke ha stikk.
- Er man heldig med Petti, vinner man hele skåla + 50 øre fra hver spiller.
- Hvis det meldes pass, gis det om igjen.

Kortlaget består av fra venstre: Hans Myhre, Ragnar Ekeberg, Hans Gundesø, Per Bonden og Harald Hindhamar.

Returadresse:

Skoger og Konnerud Historielag
Postboks 9112, 3006 Drammen

En sommernatt på Vestskauen

En tur på Vestskauen forbi Skulkerud passer fint når du overnatter på Rønnehue. Foto: Christoffer Borge Johansen.

Har du lyst til å oppleve en sommernatt på Vestskauen, sitte ute når skumrer og våkne til fuglesang og kanskje en fin skautur morgenen etter? Som medlem i Skoger og Konnerud Historielag kan du overnatte på Rønnehue for bare kroner 200 per døgn. Ta kontakt med Maria Bostrøm på Selvik Bruk for å avtale leie. Du treffer henne på telefon 32887500 eller 91310113. Nøkkel og reglementet «Folkeskikk på Rønnehue» leveres ut av Maria.

Med sjumilsstøvler på høstmøtet

Tom Helgesen og Tom Schandy har sammen laget boka Med sjumilsstøvler - mellom Drammen, Eiker og Sande. På høstmøtet i historielaget kommer forfatterne og forteller om skogområdene som overlapper hverandre og har mange navn: Vestskauen, Mjøndalsskauen, Konnerudmarka og Strømsåsen. Det blir en reise gjennom spennende historie og vakker natur. Sammen har de utgitt en rekke bøker om natur og friluftsliv lokalt i eller i landet.

Høstmøtet arrangeres på Sørvangen torsdag 22. oktober klokken 19.00.

